

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 28Co/155/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6124244080
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Duman
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2025:6124244080.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom zo sudcov – predsedu: JUDr. Peter Duman a členiek: Mgr. Lucia Mizerová a JUDr. Erika Tischlerová, v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. XXXX/XXX, D. E., zast.: Advokátska kancelária BĀNOS & KOŠŪTOVÁ s. r. o., IČO: 47 551 372, Hlavná 979/23, Galanta, proti žalovanému: A. F., nar. XX.XX.XXXX, G. H. XXXX/XX, I., zast.: RPK law firm s. r. o., IČO: 56 142 072, Suché mýto 1, Bratislava, o 18 000 € s prísl., o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Galanta z 09.08.2024 č. k. 22C/52/2024-82 takto

rozhodol:

Napadnutý rozsudok sa zrušuje a vec sa vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu (o 18 000 € s 9,50 %-ným ročným úrokom z omeškania od 27.02.2024) zamietol (výrok I) a vyslovil, že žalovaný má voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok II).

2. Súd prvej inštancie zistil skutkový stav takto:

3. Dňa 14.03.2021 bola z bankového účtu žalobkyne prevedená na účet žalovaného suma 18 000 €, čím bolo preukázané, že žalobkyňa túto sumu odovzdala žalovanému. Žalovaný poprel, že by sa so žalobkyňou ústne dohodol, že je povinný vrátiť žalobkyni túto sumu. Žalovaný zároveň naopak tvrdil, že to bol on, kto na základe ústne uzatvorenej zmluvy o pôžičke poskytol žalobkyni pôžičku postupne v celkovej výške 20 245 € počas obdobia, keď spolu žalobkyňa a žalovaný žili v spoločnej domácnosti. Bolo na žalobkyni, aby preukázala, že došlo k uzatvoreniu zmluvy o pôžičke, t. j. aby preukázala, že sa so žalovaným dohodla, že jej žalovaný vráti sumu, ktorú mu poskytla dňa 14.03.2018, keďže neexistenciu zmluvy o pôžičke nie je možné preukázať. Žalobkyňa však túto skutočnosť nepreukázala. Žalobkyňa v konaní argumentovala tým, že aj ona v priebehu obdobia, keď spolu so žalovaným žili, konkrétne od augusta 2017 do novembra 2021 poskytla žalovanému rôzne finančné čiastky. To však nepreukazuje, že práve suma 18 000 € je pôžičkou. Práve naopak, z tvrdení žalobkyne vyplýva, že aj ona poskytla žalovanému pomerne vysoké čiastky (5 000 €, 2 500 €, 1 000 €), ktoré nežiadala vrátiť, čiže zjavne v prípade týchto súm nešlo o pôžičku. Išlo o sumy, ktoré žalobkyňa poskytovala žalovanému v rámci ich partnerského spolužitia, a preto nie je jasné a zrozumiteľné, z akého dôvodu by sa mala suma 18 000 € posudzovať inak, ako vyššie uvedené sumy. Žalobkyňa ďalej tvrdila, že sumu 18 000 € poskytla žalovanému na účely kúpy záhrady do výlučného vlastníctva žalovaného, ktorá je zapísaná na LV č. XXXX. Žalovaný túto skutočnosť poprel a tvrdil, že predloženie listu vlastníctva (LV) č. XXXX účelové. Zo samotného LV č. XXXX vyplýva iba to, že žalovaný nadobudol záhradu o výmere 442 m² na základe dvoch kúpnych zmlúv z 29.10.2018 a na základe kúpnej zmluvy, ktorej bol vklad povolený dňa 19.10.2022 a že v marci 2022 došlo k vypracovaniu geometrického plánu. Z LV však nevyplýva, že by žalobkyňa poskytla žalovanému predmetnú sumu na účely nadobudnutia záhrady do vlastníctva žalovaného. Súd zdôraznil, že žalobkyňa poukázala žalovanému sumu 18 000 € dňa 14.03.2022, avšak

vklad kúpnej zmluvy bolo povolený až 19.10.2022, teda po viac ako pol roku po odovzdaní peňazí. Okrem uvedeného to, na čo žalovaný sumu 18 000 € použil, nepreukazuje existenciu zmluvy o pôžičke, teda nepreukazuje, že sa žalobkyňa so žalovaným dohodli na vrátení sumy. Žalobkyňa ďalej tvrdila, že keď jej žalovaný zasielal platby na účet, minimálne dvakrát tieto zaslala ďalej na účet tretej osoby. Urobila tak na základe pokynu žalovaného a údajne išlo o splátku pôžičky. Ani tieto skutočnosti nepreukazujú, že v prípade poskytnutia sumy 18 000 € došlo medzi žalobkyňou a žalovaným k uzatvoreniu zmluvy o pôžičke. Žalobkyňa ďalej argumentovala tým, že za žalovaného uhradila platby realitnej kancelárii vo výške 5 000 €, sumu 780 € za bleskozvod, sumu 680 € za realizáciu sprchového kútu a podobne. To, že žalobkyňa uhradila za žalovaného platby, takisto nepreukazuje skutočnosť, že v prípade poskytnutia sumy 18 000 € došlo medzi žalobkyňou a žalovaným k uzatvoreniu zmluvy o pôžičke. Čo sa týka obrany žalovaného, že žalobkyňa mu len vracala pôžičku, ktorú jej poskytol on, aj žalovaný preukázal odovzdanie peňazí žalobkyňi. Ani žalovaný však nepreukázal existenciu zmluvy o pôžičke medzi ním a žalobkyňou.

4. Súd prvej inštancie právne posúdil zistený skutkový stav podľa § 657 a § 563 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) a § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) takto:

5. Zmluva o pôžičke je neformálnou, ale reálnou zmluvou (kontraktom), ktorá vyžaduje odovzdanie predmetu pôžičky (peňazí) veriteľom dlžníkovi, a to buď bezhotovostným spôsobom na účet dlžníka alebo odovzdaním krátkou cestou. Pre uzatvorenie zmluvy o pôžičke sa nevyžaduje písomná forma, takže táto zmluva môže byť uzavretá aj ústne alebo konkludentne. Odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi je predpokladom uzavretia zmluvy o pôžičke. Základnou povinnosťou dlžníka je vrátiť vec rovnakého druhu, v rovnakom množstve a rovnakej kvalite. Pre úspech v konaní je potrebné, aby žalobca preukázal, že došlo k uzatvoreniu zmluvy o pôžičke, k odovzdaniu predmetu pôžičky a k dohode o tom, že dlžník vráti po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu. Pokiaľ žalobca neunesie bremeno tvrdenia alebo dôkazné bremeno v tomto smere, nie je možné rozhodnúť v prospech žalobcu. V konaní bolo tvrdeniami strán sporu a výpismi z účtu žalobkyne preukázané, že medzi stranami sporu bolo bežné, že si navzájom medzi sebou poukazovali rôzne platby v rôznych výškach, a to z dôvodu ich vzájomného spolužitia, pretože boli partnermi a boli rodičmi maloletého dieťaťa, žili v spoločnej domácnosti (sama žalobkyňa uviedla, že všetku starostlivosť o domácnosť a hospodárenie realizovali spoločne) a z preto sumy, ktoré si vzájomne poskytli, nežiadali vrátiť. Vzhľadom na vyššie uvedené a s odkazom na skutkové tvrdenia žalobkyne v konaní, v konaní nebolo preukázané, že suma 18 000 € by sa mohla posudzovať ako bezdôvodné obohatenie. Keďže žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno, súd prvej inštancie žalobu zamietol. Keďže žalovaný bol v konaní v celom rozsahu úspešný, má voči žalobkyňi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

6. Včasným odvolaním proti napadnutému rozsudku sa žalobkyňa domáhala jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie. Súdu prvej inštancie vytkla nesprávne skutkové zistenia a právne posúdenie veci a porušenie práva na spravodlivý súdny proces. Žalovaný na rozdiel od žalobkyne v súvislosti s platbami, ktoré jej posielal medzi rokmi 2018 a 2021, poskytnutie pôžičky nepreukázal. Žalobkyňa posielala niektoré z takto prijatých súm ďalej na úhradu dlhov žalovaného. Okrem toho išlo o menšie sumy na chod domácnosti. Je logické, že taká vysoká suma, akou je 18 000 €, nemôže byť poskytnutá na bežný chod domácnosti. Žalovaný doposiaľ nevyvrátil tvrdenie žalobkyne, že išlo o peniaze na kúpu nehnuteľnosti do jeho výlučného vlastníctva, a teda dôkazné bremeno neunesol. To, že strany žili v spoločnej domácnosti, nemôže zakladať nárok na financovanie kúpy nehnuteľnosti bez nutnosti vrátenia poskytnutej sumy. Žalovaný nezdôvodnil iný účel ich poskytnutia. Žalobkyňa odkázala aj na rozsudky Okresného súdu Galanta, Krajského súdu v Trnave a Krajského súdu v Prešove. Nesúhlasila s tým, že u žalovaného nemohlo vzniknúť ani bezdôvodné obohatenie. Žalobkyňa peniaze, ktoré jej žalovaný poskytol na účet, posielala ďalej na úhradu jeho dlhov či nákladov na nehnuteľnosti v jeho výlučnom vlastníctve. Je nespravodlivé, aby sa žalovaný obohatil na úkor žalobkyne, a je v rozpore s dobrými mravmi a aby tieto peniaze nevrátil žalobkyňi, ktorá je okrem iného matkou jeho dieťaťa.

7. Vo vyjadrení k odvolaniu žalovaný navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť. Žalobkyňa len opakuje argument, že preukázala účel poskytnutia spornej sumy – kúpu pozemku vo výlučnom vlastníctve žalovaného. Dôkazné bremeno je na žalobkyňi, nie na žalovanom, ktorý tvrdil, že medzi stranami nikdy nebolo dohodnuté, že by žalobkyňa mala žalovanému poskytnúť finančné prostriedky na kúpu predmetnej nehnuteľnosti. Žalobkyňa nepreukázala, ako mohla disponovať spornou sumou, hoci iný príjem, ako zo spoločného podnikania so žalovaným na rozdiel od žalovaného nemala. Jediným

argumentom žalobkyne v odvolaní je, že poskytnutie spornej sumy na chod domácnosti je nelogické. Žalovaný ale takto v konaní ani neargumentoval. Žalobkyňa si nárok z bezdôvodného obohatenia neuplatnila a nežiadala ani vrátiť dar. Konajúci súd nemôže v civilnej sporovej veci rozhodnúť nad rámec toho, čo žalobkyňa navrhuje. Žalobkyňa predmetnou žalobou zneužíva situáciu, že aj keď si strany bežne peniaze posielali, ktoré však nikdy nechceli navzájom naspäť, tak zrazu práve táto suma je údajnou pôžičkou, nikdy žiadna predtým ani potom, ale práve táto jediná. Žalobkyňa uvádza, že je podľa nej nespravodlivé, aby sa žalovaný na jej úkor obohatil, ale odkiaľ ona tieto peniaze mala, o tom pomlčala.

8. V odvolacej replike žalobkyňa predniesla, že je namieste zaoberať sa otázkou, kedy došlo k uzavretiu kúpnej zmluvy. Žalobkyňa evidovala celý proces kúpy nehnuteľnosti, ktorý žalovaný riešil so svojou právnou zástupkyňou. K predĺženiu kúpy mohlo prispieť aj množstvo spoluvlastníkov. Nie je povinnosťou súdu riešiť pôvod spornej sumy. Hoci tento argument žalovaný nepredniesol na prvoinštančnom súde, žalobkyňa nemá problém preukázať pôvod prostriedkov. Žalobkyni boli vyplatené dividendy vo výške 18 832,50 €, takže žalobkyňa týmito peniazmi disponovala. Vo zvyšku žalobkyňa v podstate zotrvala na svojej argumentácii v odvolaní.

9. Odvolací súd, viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj predchádzajúce konanie pred súdom prvej inštancie aj z hľadiska väd týkajúcich sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP) bez nariadenia pojednávania, pretože neboli splnené podmienky § 385 ods. 1 CSP, a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné.

10. Svojou prvou odvolacou námietkou žalobkyňa v podstate vyčíta súdu prvej inštancie, že na základe vykonaného dokazovania nepovažoval za preukázaný vznik zmluvy o pôžičke podľa tvrdení žalobkyne.

11. Z ustanovenia § 657 OZ vyplýva, že v spore o vrátenie požičanej sumy má žalobca ako veriteľ bremeno tvrdenia, že so žalovaným (dlžníkom) uzavrel zmluvu o pôžičke, že dlžníkovi prenechal peniaze a že dlžník požičané peniaze riadne a včas nevrátil. S týmto bremenom tvrdenia žalobcu je potom spojené aj jeho dôkazné bremeno, pokiaľ ide o preukázanie tvrdenia, že zmluva o pôžičke bola uzavretá a že na základe tejto zmluvy odovzdal žalovanému peniaze ako predmet pôžičky. Ak žalobca neunesie toto bremeno, súd sa nemusí ďalej zaoberať pravdivosťou tvrdení, ktoré sú súčasťou procesnej obrany žalovaného, a na tento účel vykonávať dokazovanie.

12. Žalobkyňa svoju žalobu založila na tvrdení, že na základe ústne uzavretej zmluvy o pôžičke požičala žalovanému dňa 14.03.2022 sumu 18 000 € bezhotovostným prevodom. Na pojednávaní predniesla, že so žalovaným sa dohodli, že jej peniaze vráti. Žalovaný síce nespochybnil, že by peniaze prijal, ale poprel, že išlo o pôžičku. V dôsledku toho sa spornou skutočnosťou stalo, či sa žalovaný zaviazal žalobkyni vrátiť poskytnuté peniaze. Žalobkyňa preto zaťažovalo dôkazné bremeno, že sa takto so žalovaným dohodli. Žalobkyňa však nenavrholo žiadne relevantné dokazovanie k okolnostiam uzavretia zmluvy o pôžičke. Výpis z LV č. XXXX pre k. ú. I. (č. I. 50) takýmto dôkazom zjavne nie je. Skutočnosti, ktoré z neho vyplývajú, nevypovedajú nič o tom, aký bol obsah údajnej dohody (zmluvy o pôžičke) medzi stranami. To, že niekoľko dní pred poskytnutím pôžičky bol vyhotovený geometrický plán týkajúci sa nehnuteľnosti, ktorú žalovaný nadobudol do svojho výlučného vlastníctva 19.10.2022, je celkom nepostačujúce na prijatie záveru, že žalovaný sa žalobkyni zaviazal vrátiť 18 000 €. Ani tvrdenie o účele poskytnutia peňazí neumožňuje urobiť takýto záver. Ak by sa totiž aj preukázalo, že peniaze boli určené na to, aby ich žalovaný použil na úhradu (časti) kúpnej ceny za prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnosti do jeho výlučného vlastníctva, neznamená to, že sa žalovaný aj zaviazal ich vrátiť. Poskytnutie peňazí, najmä medzi životnými partnermi na takýto účel nemusí byť nevyhnutne spojené s požiadavkou partnera, aby sa druhý partner zaviazal mu ich aj vrátiť. Inými slovami, môže ísť aj o dar. Ustálenie takéhoto (žalobkyňou tvrdeného) účelu by preto v prejednávanej veci dostatočne neodôvodňovalo záver, že medzi stranami vznikla zmluva o pôžičke.

13. V dôsledku vyššie uvedeného treba záver súdu prvej inštancie, že žalobkyňa nepreukázala existenciu zmluvy o pôžičke uzatvorenej medzi ňou ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom, považovať za správny. Žalobou požadované plnenie tak nemožno priznať z tohto dôvodu, takže v tomto rozsahu odvolanie žalobkyne neobstojí.

14. Inak je to už ale v prípade druhej odvolacej námietky žalobkyne, ktorou sa dožaduje posúdenia (nespornej) skutočnosti, že žalobkyňa previedla sumu 18 000 € na účet žalovaného, z hľadiska pravidiel o bezdôvodnom obohatení.

15. Odvolací súd zdôrazňuje, že základnú procesnú povinnosť sporových strán predstavuje povinnosť substancovať všetky podstatné a rozhodujúce skutkové okolnosti týkajúce sa sporu (čl. 8 CSP, § 132 ods. 1, § 150 CSP) a súdu je zverená právna argumentácia, príp. právna charakteristika faktov sporu v zmysle zásady iura novit curia, ktorou je ovládaný civilný súdny proces. Súdu nemožno uprieť, aby v spojení so skutkovými zisteniami urobil sám odlišné, právu zodpovedajúce hodnotenie žalobou uplatneného plnenia (I. ÚS 221/2024). Právne posúdenie v merite veci týkajúce sa rozhodovania o peňažnom plnení vychádzajúceho z nesporných skutkových tvrdení, umožňujúce posúdiť nárok po právnej stránke aj podľa inej normy (bezdôvodné obohatenie), ako bolo... pôvodne navrhované (zmluva o pôžičke), je ústavne konformné (I. ÚS 357/2024). Ak sa žalobou uplatnil nárok na peňažné plnenie vychádzajúci zo skutkového tvrdenia, že sa poskytlo na základe zmluvy o pôžičke a žalovaný v lehote splatnosti pôžičku nevrátil, avšak podľa názoru súdu existencia zmluvy o pôžičke nie je preukázaná, nie je zmenou skutkového stavu, ak súd posúdi nárok žalobcu na zaplatenie požadovanej sumy podľa hmotnoprávných noriem upravujúcich nárok na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia. Žalovaný sa mylí, ak sa domnieva, že takýmto posúdeniu bráni pravidlo viazanosti súdu žalobným návrhom žalobcu (§ 216 ods. 1 CSP); v takýchto prípadoch nejde o zmenu žaloby (pozri I. ÚS 357/2024), ale ani o prekročenie jej petitu.

16. Posúdenie, či medzi účastníkmi ide o vzťah z bezdôvodného obohatenia, závisí od naplnenia znakov skutkovej podstaty ustanovenia § 451 ods. 1 a 2 OZ, teda od ustálenia, či daný subjekt získal majetkový prospech (či sa mu plnilo), a ďalej, že na získanie tohto majetkového prospechu chýbal na jeho strane právny dôvod. Pri naplnení oboch týchto znakov vzniká obohatenému povinnosť vydať to, o čo sa bezdôvodne obohatil, a právo toho, na úkor ktorého k obohateniu došlo, požadovať vydanie tohto plnenia (§ 456 OZ). Ak sa teda žalobca domáha vrátenia určitej peňažnej sumy s tvrdením, že ju odovzdal žalovanému, leží na ňom dôkazné bremeno o tom, že túto sumu žalovanému odovzdal. Na žalovanom potom je, aby preukázal, že mu bolo peňažné plnenie poskytnuté na základe právneho dôvodu, ktorý ho oprávňuje peniaze si ponechať. Ak neunesie v tomto smere dôkazné bremeno a ak nebude v konaní zistený ani iný právny dôvod prijatia plnenia, znamená to, že právny titul na jeho strane chýba, takže plnenie bolo prijaté bez právneho dôvodu.

17. Ako je zrejmé, základným predpokladom vzniku bezdôvodného obohatenia je vznik majetkového prospechu u obohateného. Otázka, kto nesie dôkazné bremeno bezdôvodného obohatenia, nevzbudzuje pochybnosti. Predpoklady vzniku právneho vzťahu z bezdôvodného obohatenia preukazuje v súdnom konaní ten, kto sa vydania bezdôvodného obohatenia domáha (6Obdo/16/2008). V danom prípade je to žalobkyňa, ktorá ho aj uniesla, pretože prijatie žalovanej sumy žalovaný ani nespochybnil (išlo o nespornú skutočnosť) a zároveň žalobkyňa na podporu svojho tvrdenia predložila potvrdenie banky o zrealizovaní transakcie. V dôsledku toho sa dôkazné bremeno prenieslo na žalovaného a zaťažovalo ho v tom smere, aby preukázal, že spornú sumu prijal z titulu, ktorý ho oprávňuje si ju aj ponechať. Žalovaný už v odpore tvrdil, že to bol on, kto žalobkyňu požičal peniaze, konkrétne 20 245 € a žalobkyňa platbou 18 000 len čiastočne plnila tento svoj dlh voči žalovanému. Podobne ako žalobkyňa aj on na podporu svojho tvrdenia predložil listinné dôkazy a podobne ani žalobkyňa prijatie tejto sumy nepoprela. Súd prvej inštancie aj v tomto prípade uzavrel, že takisto ako žalobkyňa žalovaný nepreukázal existenciu zmluvy o pôžičke medzi ním a žalobkyňou, t. j. nepreukázal, že by sa so žalobkyňou dohodol na tom, že mu je žalobkyňa túto sumu povinná vrátiť.

18. Súd prvej inštancie však nakoniec vyslovil právny záver, že sa nepreukázalo, že by žalovaná suma mohla byť posudzovaná ako bezdôvodné obohatenie a žalobu zamietol. Tento právny záver založil na skutkovom zistení, že „medzi stranami bolo bežné, že si navzájom medzi sebou poukazovali rôzne platby v rôznych výškach, a to z dôvodu ich vzájomného spolužitia, z dôvodu toho, že boli partnermi a rodičmi maloletého dieťaťa, že žili v spoločnej domácnosti (sama žalobkyňa uviedla, že všetku starostlivosť o domácnosť a hospodárenie realizovali spoločne) a z tohto titulu sumy, ktoré si vzájomne poskytli, nežiadali vrátiť“. Takéto odôvodnenie je však celkom nedostatočné.

19. Úlohou súdu pri rozhodovaní o veci samej je zistený skutkový stav právne posúdiť. Bez právneho posúdenia nemožno prijať rozhodnutie o tom, či je žaloba dôvodná alebo ju treba zamietnuť. Súd prvej inštancie na túto svoju základnú úlohu úplne rezignoval.

20. Po zhrnutí (časti) výsledkov dokazovania súd prvej inštancie svoje skutkové zistenia nepodrobil právnomu posúdeniu a neurčil, o aký právny dôvod sa žalovaný oprávnene opiera, ak žalovanú sumu odmieta vydať. To, že si strany nejaké sumy posielali z dôvodu partnerského spolužitia a nežiadali ich vrátiť, je skutkové zistenie, nie právne posúdenie. Aby mohol súd vylúčiť bezdôvodné obohatenie, musí ustáliť, aký právny dôvod sa príjemcovi plnenia podarilo preukázať. Súd prvej inštancie však svoje skutkové zistenia nijako právne nekvalifikoval, teda nie je zrejmé, čo považoval za právny dôvod, ktorý žalovaného oprávňuje žalovanú sumu si ponechať. Preto je jeho záver, že žalovaná suma nie je bezdôvodným obohatením, nepreskúmateľný.

21. Dôvodná je aj ďalšia odvolacia námietka žalobkyne, ktorá smeruje proti skutkovému záveru súdu prvej inštancie, ktorý vyvodil z dokazovania, pokiaľ ide o účel sumy 18 000 €.

22. Zásada voľného hodnotenia dôkazov zakotvená v čl. 15 Základných princípov CSP a v § 191 CSP vyplýva z ústavného princípu nezávislosti súdov (čl. 46 ústavy) a znamená, že záver, ktorý sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Hodnotenie dôkazov úvahou súdu však neznamená ľubovôľu, lebo hodnotiacia úvaha musí vždy zodpovedať zásadám formálnej logiky, musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a vykazovať funkčnú a teleologickú zrodu s priebehom konania. K porušeniu práva na spravodlivý súdny proces tak dôjde aj tým, že zistenie skutkového stavu je prima facie natoľko chybné (svojvoľné), že by k nemu súd pri rešpektovaní základných zásad hodnotenia vykonaných dôkazov nemohol nikdy dospieť – ide o extrémny rozpor medzi vykonanými dôkazmi a z nich urobenými skutkovými zisteniami (I. ÚS 6/2018), alebo tým, že prijaté právne závery sú v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami resp. že z nich v žiadnej možnej interpretácii súdneho rozhodnutia nevyplývajú (I. ÚS 243/2007, I. ÚS 51/2020). Za arbitrárne sa považuje tiež také rozhodnutie, ktorého odôvodnenie je extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06, I. ÚS 200/2012). Arbitrárne rozhodnutie predstavuje zásah do práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces (III. ÚS 104/2022). Porušením práva na spravodlivý proces je nesporne aj situácia, ktorá nerešpektuje pravidlá vymedzujúce proces vyhľadávania, vykonávania a hodnotenia dôkazov, kedy v hodnotení skutkových zistení absentuje určitá časť skutočností, ktorá vyšla najavo, alebo boli kvalifikovane namietané, ale nižšie súdy ich právne nezahodnotili v celom súhrne (5Cdo/4/2023).

23. Žalobkyňa mala konkrétne výhrady voči názoru súdu prvej inštancie, že sumu 18 000 € treba posúdiť ako ostatné sumy, ktoré si strany medzi sebou posielali, teda ako poskytnutú na chod domácnosti. Toto zistenie je (prinajmenšom) nelogické, pretože suma 18 000 € vzhľadom na svoju výšku celkom zreteľne vybočuje z rámca ostatných súm, ktoré si strany navzájom posielali. Ich podstatnú časť totiž tvorili sumy do výšky niekoľkých stoviek eur a s väčšinou súm presahujúcich tisíc eur boli zase spojené tvrdenia žalobkyne, ktoré vysvetľovali ich osobitné určenie (najmä na osobné účely žalovaného). Súd prvej inštancie sa pri hodnotení dokazovania v tejto súvislosti nevenoval podstatným argumentom žalobkyne, ktorými táto upozorňovala na odlišnú povahu niektorých platieb s vyššími hodnotami. Dôležité tiež je, že žalobkyňa nikdy netvrdila, že by žalovanú sumu poskytla žalovanému na takýto účel (tvrdila pôžičku). Ani žalovaný takýto účel netvrdil (podľa neho išlo o vrátenie pôžičky, ktorú on poskytol). Uvedené skutkové zistenie súdu prvej inštancie je tak aj v rozpore s tvrdeniami, ktoré prednášali samotné strany. Súd prvej inštancie nevyvetlil, prečo dospel k zisteniu tak výrazne odlišnému od toho, čo obe strany tvrdili.

24. Vyššie uvedené úvahy opodstatňujú záver, že súd prvej inštancie nedostatočným odôvodnením a porušením pravidiel riadneho vykonávania a hodnotenia dokazovania odňal žalobkyňu možnosť konať pred súdom v takej miere, že došlo k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP je v dôsledku toho daný.

25. Porušenie pravidiel riadneho vykonávania a hodnotenia dokazovania a nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku predstavujú za okolností prejednávanej veci také zlyhanie súdu prvej inštancie, ktoré nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom. Vzhľadom na to odvolací súd napadnutý

rozsudok zrušil [§ 389 ods. 1 písm. b) CSP] a vec v tomto rozsahu vrátil (§ 391 ods. 1 CSP) súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (výrok).

26. Súd prvej inštancie bude v ďalšom konaní (§ 391 ods. 3 CSP) vo veci samej vychádzať z vyššie vyslovených právnych názorov odvolacieho súdu a opätovne zhodnotí všetky vykonané dôkazy, v ich jednotlivosti, ale aj vo vzájomnej súvislosti (§ 191 CSP), a v spojení s nespornými skutkovými tvrdeniami strán (§ 151 ods. 1 CSP), o ktorých nemá dôvodné pochybnosti (§ 185 ods. 2 a § 186 ods. 2 CSP), ustáli rozhodný skutkový stav. Zistený skutkový stav následne podrobí novému právnomu posúdeniu, najmä určí, aký právny dôvod oprávňuje žalovaného ponechať si žalovanú sumu, inak vyvodí nepriaznivé dôsledky stavu neistoty o dôvode poskytnutia spornej majetkovej hodnoty voči nemu ako príjemcovi plnenia. Svoje závery potom v novom rozsudku odôvodní spôsobom súladným s § 220 ods. 2 CSP a bude dbať na to, aby bolo jeho odôvodnenie presvedčivé. Zároveň rozhodne aj o trovách prvoinštančného aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

27. Senát odvolacieho súdu prijal toto rozhodnutie jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu dovolanie nie je prípustné.